Asia: *Lausuntopyyntö ehdotuksesta neuvoston päätökseksi Pohjois-Atlantin lohensuojelujärjestössä (NASCO) Euroopan unionin puolesta esitettävästä kannasta* / Eduskunnan maa- ja metsätalousvaliokunta

1 Johdanto

Eduskunnan maa- ja metsätalousvaliokunta käsittelee ehdotusta päätökseksi Pohjois-Atlantin lohensuojelujärjestössä (NASCO) Euroopan unionin puolesta esitettävästä kannasta. NASCOssa esitettävää unionin kantaa on 12. toukokuuta 2014 tehdyn neuvoston päätöksen 9450/14 mukaisesti tarkasteltava uudelleen ennen vuoden 2019 vuosikokousta. Uuden ehdotuksen tarkoituksena on määrittää NASCOssa esitettävä unionin kanta kaudelle 2019–2023 ja siten korvata neuvoston päätös 9450/14, joka kattaa kauden2014–2018. Maa- ja metsätalousministeriö on toimittanut asiaa koskevan E-kirjeen (10.5.2019) sekä muistion (MMM2019-00285), joissa kuvataan komission ehdotusta EU:n kannaksi, jota Suomi kannattaa. Suomi on valmis hyväksymään ehdotuksen hyväksymisen kannalta välttämättömät muutokset, erityisesti jos niiden avulla saadaan teksti vastaamaan paremmin perusasetusta ja sen tavoitteita kestävästä kalastuksesta ja jos niiden taustalla on muutosta tukevia tieteellisiä neuvoja.

Komission ehdotus koskee tarkistusta yleisiin linjauksiin, joiden mukaan komissio toimii alueellisissa kalastusjärjestöissä, tässä tapauksessa NASCO:ssa. Keskeisenä sisältönä suuntaviivoissa on kalavarojen säilyttämis- ja hoitotoimenpiteiden toteuttaminen parhaisiin käytettävissä oleviin tieteellisiin lausuntoihin perustuen. Yhteisen kalastuspolitiikan (YKP) tavoitteiden mukaisesti tavoitteena on saada säätelyn avulla lohikantojen tuotanto kestävän enimmäistuoton mahdollistavalle tasolle tai pitää se tällä tasolla viimeistään vuonna 2020. Suuntaviivoissa tuodaan myös esille YKP:n linjauksia laittoman, ilmoittamattoman ja sääntelemättömän kalastuksen ehkäisemisestä ja valvonnasta sekä saaliin poisheiton vähentämisestä. Verrattuna aiempaan kannanmäärittelyyn vuonna 2014 muutokset ovat hyvin vähäisiä; uusi päätös tuo EU:n kantaan mukaan yhteisen kalastuspolitiikan elementtien ja eri politiikkojen välisen synergiapyrkimyksen lisäksi uusina yksityiskohtina valtamerten tulevaisuusohjelman noudattamisen sekä meriin päätyvän muovin ja sen haittojen vähentämispyrkimyksen.

NASCO:n yleissopimusta sovelletaan lohikantoihin, joiden koko vaellusalue on 36° pohjoista leveyttä pohjoispuolella sijaitsevien Pohjois-Atlantin rantavaltioiden kalastusta koskevaan lainkäyttövaltaan kuuluvien alueiden ulkopuolella. Sopimukseen liittyvät sitovat määräykset koskevat lohen avomerikalastusta Atlantilla. Rannikko- ja jokikalastusta ohjataan järjestön antamilla suosituksilla sekä järjestössä hyväksytyillä periaatteilla, mutta ne eivät sisälly järjestön yleissopimuksiin. Suomessa näitä lohikantoja on Teno- ja Näätämöjoella, ja niiden kalastus on joessa tapahtuvaa vapaa-ajankalastusta, jota yhteinen kalastuspolitiikka ei kata. Sopimus ei koske Itämerta.

2 Lausunto

Luonnonvarakeskus (Luke) lausuu asiassa seuraavaa:

Lukella ei ole huomautettavaa komission ehdotuksen ja MMM:n esiin tuomiin linjauksiin ja tarkennuksiin. Lohikantojen hoidon perustaminen parhaisiin käytettävissä oleviin tieteellisiin aineistoihin ja arvioihin on luonnollisesti Luken näkemyksen mukainen linjaus. Samoin tavoite lohikantojen saattamisesta

kestävän enimmäistuoton mahdollistavalle tasolle viimeistään vuonna 2020 (tai tämän tason säilyttäminen) on kannatettava. Tosin aikajänne ensi vuoteen on niin lyhyt, että ainakaan Tenon vesistön lohikannat eivät kaikin osin luultavasti pääse tavoitteeseen vielä 2020. Tenon kannoille on laadittu omat tavoitteensa uudessa Tenojoen kalastussopimuksessa ja siihen liittyvässä kantojen elvytyssuunnitelmassa.

Allekirjoitus	Hallintojohtaja Ilkka P. Laurila
Lausunnon valmistelija	Tutkimusprofessori Jaakko Erkinaro